

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055230
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και
Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Αναγνώριση και ουσιαστική στήριξη της πολύτεκνης γυναίκας και της πολύτεκνης οικογένειας

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ.3528/03.03.2026 Ερώτηση

Σε απάντηση της ως άνω σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή, σας ενημερώνουμε για τα ακόλουθα:

Η συνταγματική επιταγή για την ειδική μέριμνα του κράτους στις πολύτεκνες οικογένειες δεν θέτει συγκεκριμένο κανόνα ο οποίος να εφαρμόζεται μεμονωμένα, αλλά αποτελεί κατευθυντήρια διάταξη, μέσω της οποίας το κράτος προσδιορίζει το είδος και την έκταση αυτής της μέριμνας και εξειδικεύει τα μέτρα και τους μηχανισμούς προστασίας, με κριτήριο την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των αναγκών, σε σχέση με τις εκάστοτε υφιστάμενες οικονομικές, κοινωνικές και αναπτυξιακές δυνατότητες του κράτους. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 21 του Συντάγματος «η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, [...] τελούν υπό την προστασία του Κράτους». Επιπλέον, στην παρ. 2 του ανωτέρω άρθρου του Συντάγματος ορίζεται ότι: «Πολύτεκνες οικογένειες [...] έχουν δικαίωμα ειδικής φροντίδας από το Κράτος».

Με την εφαρμογή του Νόμου 4093/2012 (ΦΕΚ Α'222), θεσμοθετήθηκε ένα εκτενές νομικό πλαίσιο για τις οικογενειακές παροχές. Το εν λόγω πλαίσιο προέβλεπε ρητή κατάργηση κάθε προγενέστερης ρύθμισης που ερχόταν σε αντίθεση με τις διατάξεις του. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελούσε η προϊσχύουσα διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 63 του Ν. 1892/1990, όπως αυτή ίσχυε έως τις 31.12.2012, η οποία αφορούσε τη χορήγηση ισόβιας σύνταξης στις μητέρες πολυτέκνων οικογενειών. Η εν λόγω παροχή, σύμφωνα με το άρθρο 63 του Ν. 1892/1990, χορηγούνταν στην

πολύτεκνη μητέρα κατόπιν της ενηλικίωσης των τέκνων της.

Κατά την περίοδο της κατάργησης της ισόβιας σύνταξης, θεσμοθετήθηκε το ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων, δηλαδή παροχή οικογενειακού χαρακτήρα, η οποία χορηγούνταν από το πρώτο παιδί σε οικογένειες με χαμηλά ή μεσαία εισοδηματικά κριτήρια (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου πρώτου, παραγράφου ΙΑ, υποπαραγράφου ΙΑ2 του ν. 4093/2012, όπως ισχύει), καθώς και το ειδικό επίδομα τριτέκνων και πολυτέκνων (βάσει του άρθρου 40 του ν. 4141/2013 (Α' 81), όπως ισχύει). Εν συνεχεία, οι σχετικές διατάξεις τροποποιήθηκαν μέσω του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 (Α' 5), καταργήθηκαν τα ως άνω 2 επιδόματα και θεσπίστηκε το «ενιαίο» επίδομα παιδιού.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, αναφορικά με την ενίσχυση των πολύτεκνων οικογενειών, παρατίθενται αναλυτικά όσα σήμερα προβλέπονται στο επίδομα παιδιού, το επίδομα γέννησης, το πρόγραμμα στήριξης οικογενειών σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας και πρόσβασης σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, την οικονομική ενίσχυση οικογενειών Ορεινών και Μειονεκτικών Περιοχών και το κρατικό κατασκηνωτικό πρόγραμμα. Πιο συγκεκριμένα:

1. Επίδομα Παιδιού.

Το επίδομα παιδιού (άρθρο 214 του ν. 4512/2018), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, χορηγείται λαμβάνοντας υπόψη:

- α) τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων,
- β) το ισοδύναμο οικογενειακό εισόδημα και
- γ) την κατηγορία ισοδύναμου οικογενειακού εισοδήματος.

Η διαδικασία της χορήγησης του επιδόματος παιδιού, καθορίστηκε με την αρ.Γ.Π.οικ.Δ22/11/2705/58/2018 (Β' 57) απόφαση, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Επομένως, το ύψος του επιδόματος παιδιού εξαρτάται από τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων, ώστε να καταβάλλεται στοχευμένα στις οικογένειες με παιδιά, που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερη ανάγκη.

2. Επίδομα Γέννησης.

Για κάθε παιδί που γεννιέται στην Ελλάδα, χορηγείται επίδομα γέννησης, σύμφωνα με τον ν. 4659/2020 (Α' 21), όπως τροποποιήθηκε για το επίδομο με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 4756/2020 (Α' 235), και τις διατάξεις των άρθρων 29, 30 και 32 του ν. 5092/2024 (Α' 33).

Η διαδικασία για την χορήγηση του επιδόματος γέννησης, καθορίστηκε με την αρ. Δ11/οικ. 8523/236/2020 ΚΥΑ (Β' 490), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Για τον καθορισμό του ύψους του επιδόματος λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των εξαρτώμενων τέκνων, όπως αυτός διαμορφώνεται μετά την γέννηση του τέκνου, με αποτέλεσμα το ύψος αυτού του ποσού να διαμορφώνεται ως εξής:

- α) 2.400,00 € για το πρώτο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο,
- β) 2.700,00 € για το δεύτερο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο,
- γ) 3.000,00 € για το τρίτο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο και
- δ) 3.500,00 € για το τέταρτο και κάθε επόμενο κατά σειρά γέννησης εξαρτώμενο τέκνο.

Το επίδομα γέννησης καταβάλλεται αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 2023 στα πρόσωπα που κατέστησαν δικαιούχοι, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν. 4659/2020, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 29 του ν. 5092/2024 και σύμφωνα με το άρθρο 31 του ν. 5092/2024. Στο πλαίσιο αυτό, εκτιμάται ότι ενισχύονται 35.000 οικογένειες με 1 παιδί, 32.000 οικογένειες με 2 παιδιά, 6.600 τρίτεκνοι και 1.400 πολύτεκνοι ετησίως.

3. Πρόγραμμα στήριξης οικογενειών σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας, και πρόσβασης σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης.

Με τις διατάξεις του άρθρου 104 του ν. 4941/2022 (Α' 113), θεσπίστηκε πρόγραμμα οικονομικής στήριξης οικογενειών για την πρόσβαση βρεφών και νηπίων σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας, καθώς και την πρόσβαση παιδιών, εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, με φορέα υλοποίησης την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, Ανώνυμη Εταιρεία (ΕΕΤΑΑ ΑΕ). Η δαπάνη χρηματοδότησης καλύπτεται από ενωσιακούς πόρους των συγχρηματοδοτούμενων Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021 - 2027, και από Εθνικούς Πόρους.

Με την αρ. 134947ΕΞ2025/2025 ΚΥΑ (Β' 4127), όπως ισχύει, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 104 του ν. 4941/2022 (Α' 113), καθιερώνεται πρόγραμμα οικονομικής στήριξης οικογενειών για την πρόσβαση βρεφών και νηπίων σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας, καθώς και πρόγραμμα οικονομικής στήριξης οικογενειών για την πρόσβαση παιδιών και εφήβων και ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης με την εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών πρακτικών και δραστηριοτήτων εκτός σχολικού ωραρίου και ισχύει για την περίοδο δύο κύκλων, του έτους 2025 - 2026 (α' κύκλος) και του έτους 2026 - 2027 (β' κύκλος). Εν συνεχεία, τροποποιήθηκε με τη με αρ. 15670/2025 ΚΥΑ (Β' 5646), με την οποία μεταξύ άλλων αυξήθηκαν τα εισοδηματικά κριτήρια για συγκεκριμένες δομές.

Στο άρθρο 8 της ως άνω ΚΥΑ προβλέπεται αυξημένη μοριοδότηση πολύτεκνων και τρίτεκνων οικογενειών, σε σύγκριση με τις πρότερες χρονικές περιόδους. Συγκεκριμένα:

(α) ως προς τα κριτήρια και το σύστημα μοριοδότησης, τα οποία αφορούν στο οικογενειακό εισόδημα και σε κριτήρια οικογενειακής και κοινωνικής κατάστασης που εφαρμόζονται για την επιλογή των ωφελούμενων, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις συμμετοχής, προβλέπονται 50 μόρια για τις τρίτεκνες – πολύτεκνες οικογένειες.

(β) ως προς τα εισοδηματικά κριτήρια επιλεξιμότητας για τη λήψη μειωμένης αξίας τοποθέτησης για τις δομές Α1, Α2, Β1 και Β2 αυξήθηκαν ανά κατηγορία κατά ποσό 2.000€ για οικογένειες έως πέντε (5) παιδιά και για οικογένειες από έξι (6) παιδιά και άνω αυξήθηκαν κατά ποσό 3.000 ανά παιδί, με την τροποποίηση της ΚΥΑ, ήτοι από έως και 35.000€ από 33.000€ έως δύο (2) παιδιά, έως και 38.000€ από 36.000€ για τρία (3) παιδιά, έως και 41.000€ από 39.000€ για τέσσερα (4) παιδιά, έως και 44.000€ από 42.000€ από πέντε (5) παιδιά και άνω.

Η δαπάνη χρηματοδότησης καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για την Περιφερειακή Ανάπτυξη (ΕΣΠΑ) για την Προγραμματική 4 Περίοδο ΕΣΠΑ 2021 - 2027 και από εθνικούς πόρους και ανέρχεται στο συνολικό ποσό ύψους 756.270.900,00€ για τις προγραμματικές περιόδους 2025 - 2026 και 2026 - 2027. Από το συνολικό προαναφερόμενο, το ποσό ύψους 313.594.958€, προέρχεται από τον Τακτικό Π/Υ του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και κατανέμεται ως εξής: α) για τη χρονική περίοδο 2025 - 2026 (α' κύκλο του Προγράμματος) θα διατεθεί ποσό ύψους 174.772.479€, και β) για τη χρονική περίοδο 2026 - 2027 (β' κύκλο του Προγράμματος) θα διατεθεί ποσό ύψους 138.872.479€. Επισημαίνεται ότι η συνεισφορά του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας σκοπό έχει να καλύψει τις ανάγκες που προκύπτουν κατά την υλοποίηση του Προγράμματος, ενώ η κατανομή των ποσών του Τακτικού Π/Υ του ΥΚΟΙΣΟ ακολουθεί της κατανομής των ποσών συγχρηματοδοτούμενων από τα ΠΕΠ και του συγχρηματοδοτούμενου σκέλους του ΠΔΕ (μη επιλέξιμο). Έχουν εκδοθεί οι με αρ. πρωτ. 24413/30.7.2025 (ΑΔΑ: ΡΠ00465ΖΩ5-ΦΗΔ) και η με αρ. πρωτ. 30771/30.10.2025 (ΑΔΑ: 93Λ6465ΖΩ5-ΕΛ2) Προσκλήσεις Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.

4. Κρατικό Κατασκηνωτικό Πρόγραμμα.

Στο πλαίσιο του Κρατικού Κατασκηνωτικού προγράμματος για τη φιλοξενία παιδιών, οικογενειών, ηλικιωμένων και Ατόμων με Αναπηρίες, με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, λειτουργούν Παιδικές Εξοχές του Κρατικού Προγράμματος, βάσει των διατάξεων του ν. 749/1948 (Α' 200), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα. Η συμμετοχή των παιδιών των πολύτεκνων και τρίτεκνων οικογενειών στις Παιδικές Εξοχές του Κρατικού Προγράμματος γίνεται δωρεάν, χωρίς την καταβολή ποσού συμμετοχής.

Στο πλαίσιο των δημογραφικών προκλήσεων το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας έχει καταρτίσει το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Δημογραφικό, το οποίο παρουσιάστηκε στις αρχές Οκτωβρίου του 2024 στο υπουργικό συμβούλιο, έχοντας τεθεί σε δημόσια διαβούλευση. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Δημογραφικό, με ορίζοντα δεκαετίας (έως το 2035), δεν περιορίζεται στην προσπάθεια ανάκαμψης των γεννήσεων, αλλά προσβλέπει στη συνολική διαχείριση των

επιπτώσεων της αλλαγής που έχει επέλθει στην ηλικιακή δομή του πληθυσμού και βασίζεται σε 5 βασικούς άξονες:

1. Στην ενίσχυση των γεννήσεων και την ταυτόχρονη στήριξη της οικογένειας
2. Στην ενίσχυση της απασχόλησης
3. Στη διαχείριση της μακροζωίας - γήρανσης
4. Στην τοπική ανάπτυξη και την προώθηση της καινοτομίας
5. Στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών.

Οι ως άνω αναφερόμενοι άξονες είναι εναρμονισμένοι με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις προτεραιότητες και τις καλές πρακτικές που προτείνονται από διεθνείς οργανισμούς. Οι άξονες καταλήγουν σε περισσότερες από 100 δράσεις συνολικής δαπάνης 20 δισ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που έχουν ληφθεί ήδη από το 2019, οι οποίες αφορούν σε όλες τις ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού.

Μέσω του ΕΣΔ για το Δημογραφικό γίνεται προσπάθεια διαμόρφωσης ενός ευνοϊκού για την οικογένεια και το παιδί περιβάλλοντος, το οποίο θα σέβεται τις επιθυμίες, θα παρέχει επιλογές και θα υποστηρίζει τις ανάγκες των πολιτών. Απώτερο στόχο αποτελεί η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου μέσα από τον σχεδιασμό, την εφαρμογή, τον συντονισμό και αξιολόγηση δράσεων που αφορούν το σύνολο των πολιτών σε όλο τον κύκλο ζωής.

Ο πρωταρχικός στόχος του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας είναι ο σχεδιασμός μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, ο προσδιορισμός σαφών στόχων, η χάραξη κατάλληλων πολιτικών, και η υλοποίηση ενδεδειγμένων δράσεων. Το εν λόγω εγχείρημα αποσκοπεί στον μετριασμό των συνεπειών των αρνητικών δημογραφικών εξελίξεων, οι οποίες επηρεάζουν τη δημοσιονομική σταθερότητα, τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα, την ευημερία και την κοινωνική συνοχή.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ